

Чинтуловъ познава тоя зовъ на родината. Въ простия му и хубавъ стихъ пламватъ стремежитъ къмъ волностъ; неговата революционна пѣсенъ има понѣкога потоса на истински хероизмъ. Но все пакъ той не минава въ стихия, не е така абсолютенъ, както стана по-късно у Ботевъ. Повече застъ съ миналото, по-замисленъ и слабъ, Чинтуловъ говори въ пѣснитъ си и за просвѣта и за бунтъ. Душевно разединенъ, той не е можалъ като Левски да хвърли духовното расо, и винаги остава въ душата си и семинаристъ, ученикъ и потомъкъ на Хамлетъ. Неговото „мжшко сърце“ е смутено отъ разяждащата сила на мисълта. И така краснорѣчива за него е слѣдната строфа:

Издигна си ржката да замѣри,
Но въ този часъ, когато се съзрѣ,
Ржката му захвана да трепери,
И мѣсецътъ печаленъ го огрѣ...

Погледътъ му не е устременъ само или прѣдимно на прѣдъ, въ бъдещето; дори по-интересенъ е погледътъ му назадъ, къмъ миналото. Като надъ Яворовъ, и надъ него споменътъ, „възпоменанието“ има особена властъ. У него често се чува: „Смисли!“ Той не върви безогледно къмъ единствена цѣль, не е емансипиранъ отъ множество условия и условности; въ рѣшителния мигъ, той се озърта, опомва се, и ржката му ватреперва. Въ неговата душа не гори беззавѣтна вѣра. Наистина, той често споменува Бога, но Божията дѣсница не се чувствува въ душата му като сигурно спасение; тя е открита за тъмнитъ размисли, отъ които нѣма изходъ. И особено впечатление прави у Чинтуловъ тъкмо тази Яворовска „мисль“, за която така явствено говорятъ първитъ строфи на „Възпоменание“:

Току що се яви зората
Въ единъ прѣкрасенъ майски день,
Излѣзохъ азъ изъ одаята
Душевно много наскърбенъ. —

Но гдѣ и къмъ кого да ида?
Кой може да ме утѣши?
Къмъ кой мждрецъ да се отправя,
Въ съвѣтъ той да ми се вѣсти?